

Spis treści

Wstęp	9
1. Tekst filozoficzny w perspektywie przekładoznawczej	13
1.1. Tekst filozoficzny a typologie przekładów	14
1.1.1. Funkcje tekstu	16
1.1.2. Cel retoryczny	18
1.1.3. Stopień specjalizacji	18
1.1.4. Treść przedmiotowa	19
1.2. Tekst filozoficzny w świetle wybranych teorii przekładu	20
1.2.1. Friedrich Schleiermacher	21
1.2.2. Eugene A. Nida	22
1.2.3. Hermeneutyka	23
1.2.4. Etyka przekładu	25
1.2.5. Przekład wyobcowujący – Antoine Berman i Lawrence Venuti	28
1.2.6. Jean-René Ladmiral	31
1.2.7. Poetyka tłumaczenia – Henri Meschonnic	32
1.2.8. Jacques Derrida o przekładzie	34
1.3. Przekład tekstu naukowego	37
1.3.1. Terminologia i styl	40
1.3.2. Intertekstualność	42
1.3.3. Obudowa tekstu naukowego	45
2. Specyfika przekładu filozoficznego	49
2.1. Terminologia filozoficzna	53
2.1.1. Rola języków klasycznych	56
2.1.2. Wyrazy języka potocznego	61
2.1.3. Pozorna ekwiwalencja	63
2.1.4. Synonimia i wieloznaczność	67
2.1.5. Udomowienie czy wyobcowanie	71
2.1.6. Odniesienie do języków trzecich	75

2.2. Styl	78
2.3. Tłumacz jako interpretator	81
2.4. Kontekst kulturowy	85
2.4.1. Realia społeczno-polityczne	85
2.4.2. Ewolucja przekładów filozoficznych: ponowne tłumaczenia	88
2.5. Wybór strategii uzależniony od tekstu i filozofa	96
2.6. Styl Jacques'a Derridy	100
2.7. Podsumowanie części teoretycznej	106
3. Wyzwanie translatorskie <i>La différance</i>: mikrostudium przekładu	111
3.1. Tytuł	113
3.2. Terminologia	123
3.2.1. Ogólna terminologia filozoficzna	123
3.2.2. Terminy innych filozofów	128
3.2.3. Terminologia Derridiańska	133
3.2.4. Gry słów	141
3.3. Intertekstualność	144
3.4. Problemy językowe	148
3.4.1. Problemy gramatyczne	148
3.4.2. Problemy leksykalne	151
3.4.3. Pomięcia	154
3.4.4. Styl	156
3.5. Podsumowanie	157
4. Terminologia Jacques'a Derridy	159
4.1. Metodologia bazy terminologicznej	160
4.2. Przykłady problemów terminologicznych	163
4.3. Gry słów	165
4.3.1. Pomięcie gry słów w tekście docelowym	166
4.3.2. Przeniesienie gry słów na grunt języka polskiego ze zmianą znaczenia	170
4.3.3. Przeniesienie gry słów z wykorzystaniem zasobów języka docelowego	178
4.3.4. Przytoczenie gry słów w oryginalnym brzmieniu	184
4.3.5. Neologia w języku docelowym	188
4.3.6. Błędne tłumaczenie	190
4.4. Podsumowanie	193
5. Strategie polskich tłumaczy Jacques'a Derridy	195
5.1. Lata 1975–1989	196
5.1.1. Joanna Skoczylas, 1975–1978	196
5.1.2. Wiktoria Krzemiń, 1986	198
5.1.3. Stanisław Cichowicz, 1988	199
5.1.4. Tadeusz Komendant, 1988	200

5.2. Bogdan Banasiak, 1988–2012	201
5.3. Lata dziewięćdziesiąte XX wieku	207
5.3.1. Krzysztof Matuszewski, 1992	207
5.3.2. Paweł Pieniżek, 1992	208
5.3.3. Agnieszka Drop, 1993	208
5.3.4. Bożena Shallcross, 1993	210
5.3.5. Jakub M. Godzimirski, 1994	210
5.3.6. Waleria Szydłowska, 1993–2000	211
5.3.7. Arkadiusz Rączka, 1995	215
5.3.8. Maria Gołębiewska, 1996–1999	216
5.3.9. Jacek Gutorow i Joanna Tarnowska, 1997	218
5.3.10. Uta Hrehorowicz, 1997	218
5.3.11. Michał Paweł Markowski, 1997–2000	220
5.3.12. Krzysztof Jarosz, 1997	223
5.3.13. Andrzej Siemek, 1998	224
5.3.14. Piotr Mrówczyński, 1999	225
5.3.15. Anna Wasilewska, 1999	226
5.4. Lata 2000–2010	227
5.4.1. Adam Dziadek, 2000–2010	228
5.4.2. Adam Wodnicki, 2001	231
5.4.3. Janusz Margański, 2002	231
5.4.4. Joanna Latkiewicz i Jacek Migasiński, 2002	232
5.4.5. Małgorzata Kwietniewska, 2002–2003	233
5.4.6. Krzysztof Kłosiński, 2004	236
5.4.7. Paweł Mościcki, 2004–2006	237
5.4.8. Katarzyna Liszka i Michalina Pawlikowska, 2005	238
5.4.9. Małgorzata Kowalska, 2006	239
5.5. Po roku 2010	240
5.5.1. Tomasz Swoboda, 2011	240
5.5.2. Kajetan Maria Jaksender, 2014	241
5.5.3. Barbara Brzezicka, 2015–2017	243
5.5.4. Tomasz Załuski, 2016–2017	245
5.5.5. Andrzej Wajs, 2017	247
5.6. Podsumowanie	248
Aneks. Wybór terminów Jacques’a Derridy	255
Bibliografia podmiotowa	397
Bibliografia przedmiotowa	403
Indeks nazwisk	411
Summary/Résumé	419